

Zabrana približavanja

ČITAVA BROŠURA MOŽE SE PRINTIRATI U GORNJEM DESNOM UGLU STRANICE

Cilj zakona zabrane približavanja je spriječiti zločin i popraviti mogućnost mješanja u slučaju ozbiljnih uznemiravanja. Zabrana približavanja znači, da nekoj osobi može se zabraniti približavanje i kontakt sa osobom kojoj je narušen život, zdravlje, sloboda ili mir. Takođe, zabrana približavanja može se izreći i u slučaju, kad u istom stanu živi osoba koja je pod zaštitom i osoba koja je dobila zabranu približavanja.

Ažurirano 23.11.2012
Ministarstvo pravosuđa

Tko može tražiti zabranu približavanja?

Tipični slučajevi, gdje zabrana približavanja može se primijeniti su: bivšeg supružnika ili vanbračnog partnera uznemiravanje pokušajima stupanja u kontakt ili dolazak u posjetu, i situacije kad punoljetno dijete pokušava ucjenjivanjem uzeti pare od starijeg roditelja. Zabranom približavanja može se i zaštititi, naprimjer, svjedok na sudu.

Takođe, zabrana približavanja može se primijeniti i unutar porodice, kad osobe iz nekih drugih razloga osim zbog braka žive skupa. Zabrana je moguća, npr: kad roditelj susreće se sa nasiljem sa strane punoljetnog djeteta koje živi s njim u istom stanu.

Zabranu približavanja može tražiti svaka osoba koja smatra da je u opasnosti ili je netko uznemirava.

Takođe tužitelj, policija i socijalni radnik može tražiti zabranu približavanja, ako osoba koja je ugrožena ne osuđuje se sama tražiti ili nije u mogućnosti da to traži.

Na koji način može se tražiti zabrana približavanja?

Ako ste dospjeli u situaciju da ste ugroženi i mislite da bi vam zabrana približavanja mogla pomoći, možete pitati za savjet i dobiti pomoć od policije, službe za socijalni rad, od tužitelja ili organizacija koje rade na principu dobrovoljnog rada.

Zabrana približavanja traži se u policiji ili direktno u okružnom sudu, pismeno ili usmeno. Prilikom podnošenja zahtjeva morate kazati:

- kakvoj prijetnji ili opasnosti vi ste izloženi, ili će te biti
- tko vam prijeti ili uznemirava
- vaše mišljenje o situaciji sad i u buduću
- da li imate svjedoka ili kakav dokaz

Važno je, da pribilježite sve događaje, sve dokaze i svjedoke, pošto prikupljeni dokazi potvrđuju potrebu za zabranom približavanja.

Ako ste žrtva nasilja, odmah obratite se ljekaru i tražite ljekarsko uvjerenje o zadobijenim povredama.

Privremenu zabranu približavanja koja odmah stupa na snagu, može izdati službeno lice koje je ovlašteno da može pritvoriti –to jest policija, tužitelj – ili okružni sud.

Zabrana približavanja koja se izdaje unutar porodice često je zabrana koja odmah stupa na snagu po rješenju policije. Naprimjer u slučaju, kad policija je odstranila prijetecu osobu iz kuće i osoba je odvedena u pritvor, i smatra se da zločin nasilja i prijetnje može se ponovo dogoditi odmah čim osoba pusti se na slobodu.

Sadržaj zabrane približavanja

Osoba koja je dobila **osnovni oblik zabrane približavanja (perusmuotoinen lähestymiskielto)** ne smije se sa osobom koja je pod zaštitom sastati, stupati sa njom u kontakt, niti to smije pokušati. Takođe, osoba koja je pod zaštitom ne smije se pratiti ili promatrati.

Zabrana približavanja u proširenom obliku (laajennettu lähestymiskielto) znači zabranu koja zabranjuje boravak na određenom području, mjesto gdje osoba koja je pod zaštitom stanuje, stan za odmor, radno mjesto ili na sudu posebno navedena mjesta gdje će osoba koja je pod zaštitom boraviti ili živjeti.

Zabrana približavanja unutar porodice (perheen sisäinen lähestymiskielto) znači da osoba koja je dobila zabranu mora napustiti zajednički stan i da se ona u stan ne smije vratiti. Takođe, ne smije se sastati niti stupiti u kontakt sa osobom koja je pod zaštitom. Zabranjeno je praćenje i nadgledanje osobe koja je pod zaštitom. Takođe, zabrana približavanja unutar porodice može se izdati i u **proširenom obliku** koja se odnosi na zabranu boravaka na pojedinim mjestima, naprimjer: okolina zajedničkog stana.

Oblik zabrane približavanja zavisi od slučaja, potrebe i ako je to neophodno. Zabrana ne sprečava ozbiljan/stvaran razlog za kontakt. Kontakt je dozvoljen uprkos zabrani, naprimjer: ako je u pitanju iznenadna bolest zajedničkog djeteta.

Predvidljive situacije treba uzeti u obzir prije donošenja rješenja o zabrani približavanja. Naprimjer, sastanak sa djetetom ili potrebni kontakt u vezi podjele imovine može se organizovati uz prisustvo službenika iz socijale ili prisutnost treće osobe.

Zabrana približavanja unutar porodice, nema ništa sa finansijskim obavezama stranaka (npr. plaćanje kirije), vlasništva stana/stanarski odnosi ili podjela namještaja. Takođe, zabrana nema pravni uticaj na zajedničko starateljstvo nad djetetom, viđanje sa djetetom ili alimentacijom. Viđanje sa djetetom mora se posebno zdogovoriti.

Trajanje zabrane približavanja

Zabrana približavanja je na snazi onoliko koliko sud je odredio, najviše godina dana, ali u potrebi može se produžiti. Traženje produžetka zabrane ponovo zahtjeva pravljenje zahtjeva i raspravu na sudu.

Zabrana približavanja unutar porodice izdaje se najviše za tri mjeseca. Trajanje zabrane određuje se prema slučaju. Po potrebi, zabrana može se obnoviti najviše do tri mjeseca.

Okružni sud i zabrana približavanja

Zahtjev za zabranu približavanja rješava se na okružnom sudu, kao hitna stvar. Na sudu predmet tretira se kao krivični predmet, sud razmatra stvar saslušavajući obadvije strane i svjedoke.

Prilikom određivanja zabrane približavanja sud procjenjuje da li je u pitanju zločin ili narušavanje mira. Zabrana izdaje se na osnovu motiva, prilika i okolnosti, opasnosti za osobu i na osnovu saslušavanja svjedoka.

Teška osnova može se smatrati ako je se dogodilo nasilje, ali to nije preduslov za izdavanje zabrane približavanja. Takođe, ako osoba smatra da je ugrožena sa strane poznate osobe, naprimjer: u krugu porodice, na radnom mjestu ili prijetnja i dosađivanje na javnom mjestu to može biti dovoljan razlog za izdavanje zabrane približavanja. Isto tako stalno dosađivanje telefonom, pismom ili neki drugim načinom može dovesti do izdavanja zabrane približavanja.

Strogi kriterij kod izdavanja zabrane približavanja unutar porodice

Pošto mora se napustiti vlastiti dom, a to znači snažno mješanje u prava osobe, za razliku od normalne zabrane, zbog tog kriterij za izdavanje zabrane je mnogo strožiji nego kod normalne zabrane.

Zabrana može se izdati samo ako je u pitanju: život, zdravlje, oduzimanje slobode ili da bi se to sprečilo, ne izdaje ako je u pitanju ometanje mira ili uznemiravanje. Dodatno, zabrana izdaje se ako postoji vjerovatnost da, ne izdata zabrana može dovesti do gore navedenog krivičnog djela.

Ponekad dokazivanje ugroženosti može biti teško. Pogotovu ako druga strana neće da prizna, tad kao dokaz može pomoći osoba/svjedok na osnovu onog što je vidjela ili zapazila. Prijašnji kontakti sa policijom ili sa socijalnim radnikom mogu podržati dokaz. Takođe, dokaz o ugroženosti može biti: ljekarsko uvjerenje, vijesti, vijesti preko pisma, na tehnički način snimiti dokazi i svjedoci, npr. izjave komšija i radnih kolega.

Pravnu pomoć u sudskom procesu pružaju javni sudski pomoćnici (yleinen oikeusavustaja), advokati (asianajaja), i pravni pomoćnici ovlašćeni od strane sudskog odbora. Iz ureda za pravnu pomoć (oikeusaputoimisto) saznaćeš da li imaš mogućnost dobiti pomoćnika (oikeudenkäyntiavustaja) na državni trošak.

Okružni sud može riješiti i izdati zabranu približavanja, i ako osoba za koju se traži zabrana odbila je doći na sud. Zabrana približavanja stupa na snagu odmah, čim je izdata.

Ako zabrana približavanja pokaže se kasnije kao nepotrebna, ukidanje može se zatražiti od okružnog suda. **Klijenti ne mogu se između sebe zdogovoriti o prestanku zabrane približavanja.**

Kršenje zabrane približavanja

Kršenje zabrane približavanja je kazneno djelo. **Kažnjavanje može biti globa/novčana kazna ili najmanje godina dana zatvora.** Prekršaj zabrane je predmet krivičnog gonjenja, protiv kojeg tužitelj diže optužbu na sudu.

Zabrana približavanja registruje se u poseban policijski registar.

Policija nadgleda zabranu, i u potrebi može koristiti prisilne mjere u slučaju da dođe do kršavanja zabrane. Na primjer, ako osoba kojoj je izdata zabrana približavanja nastavlja sa smetnjama osobi koja je pod zaštitom, policija koja je pozvata na lice mjesta može odvesti prekršioca u pritvor i na saslušanje zbog poduzimanja mjera.

Radite ovako:

- ako ste dospjeli ili prema vama može biti učinjeno nasilje ili uznemiravanje, stupi u kontakt sa policijom.
- možete tražiti od policije da izda privremenu zabranu približavanja
- možete upitati za pomoć u socijali ili negdje gdje se može dobiti savjet
- po potrebi koristite stručnu pomoć
- nakon izdane zabrane približavanja razmislite, trebate li učiniti još nešto zbog svoje sigurnosti, npr: promjeniti bravu i tkd.
- sami trebate prati aktivno, da li se krši zabrana
- **obavjestite odmah policiju u slučaju kršenja zabrane približavanja**
- **ne plašite se djelovati zbog svoje bezbjednosti i bezbjednosti vaše porodice**

Policijski broj za slučaj nužde je 112

Savjeti i pomoć

Sledeći službeni organi savjetuju i daju upustva u vezi zabrane približavanja:

- najbliža policija

<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/0C8BF3843A3BDD28C2257530002EC9AC?opendocument>

- najbliža socijala: stupite u kontakt sa opštinskim službama svoje opštine. Informacije za kontakt prema imenu opštine, po abecednom redu:

<http://www.kunnat.net/fi/Yhteystiedot/kunta-alan-yhteystiedot/kunnat/Sivut/default.aspx>

Sledeće organizacije savjetuju i daju upustva u vezi zabrane približavanja:

- Najbliži dežurni dom za žene www.turvakoti.net
https://www.turvakoti.net/site/?lan=1&page_id=8
- Dežurni za žrtve zločina www.rikosuhripaivystys.fi
Telefon za pomoć **0203 16 116**
ponedjeljak-utorak 13-21, srijeda-petak 17-21
Pravni savjeti, tel. **0203 16 117** ponedjeljak– četvrtak 17-19
- Krizni centar za silovane Tukinainen
www.tukinainen.fi
www.nettitukinainen.fi
Dežurni telefon. **0800 97899** ponedjeljak-petak 9-15,
subota-nedjelja, uoči praznika i praznikom 15-21
Dežurni pravni tel. **0800 97895** ponedjeljak -četvrtak 13-16
- Linija za žene www.naistenlinja.fi